

RHENEN

SAMEN VOORUIT

**Verkiezingsprogramma
PvdA – GroenLinks – Progressief Rhenen**

Rhenen – Elst - Achterberg

Voorwoord

Het is fijn leven, wonen en werken in Rhenen – een prachtig stadje, gelegen in het groen - mits je een huis bezit, een baan hebt waarmee je voldoende verdient en mee kunt doen. Dat huis, dat inkomen en die plek in de samenleving, dat is waar wij ons, ook de komende periode, nog meer dan eerder, hard voor maken. Want wij hebben een visie voor Rhenen. Een stad die al mooi is en tegelijkertijd zoveel potentie heeft om nog mooier te worden.

In dit verkiezingsprogramma geven we je inzicht in die visie en maken we tegelijkertijd duidelijk waarom een samenwerking tussen onze partijen zo belangrijk is.

Partij van de Arbeid, GroenLinks en Progressief Rhenen willen samen echte vooruitgang boeken, na al deze jaren van stilstand. Wij doen dat vanuit onze principes. De principes van solidariteit en rechtvaardigheid, van samen de schouders eronder. We gaan voor samenwerking en zijn er voor alle inwoners van onze gemeente, maar wel op basis van waar wij voor staan.

We werken aan een gemeente die er voor haar inwoners is en die een sterke en gerichte visie voor de toekomst heeft, met daarin aandacht voor wonen, inclusie en duurzaamheid.

Alleen met elkaar slagen we erin stappen te zetten op deze gebieden; met zowel onze drie partijen alsook in constante samenwerking en uitwisseling met de inwoners van Rhenen. Met dit programma nemen we je mee in waar wij de komende jaren op inzetten binnen de gemeenteraad: tijd voor *Rhenen; samen vooruit!*

Wij werken aan een gemeente waar ruimte is voor iedereen; waar je kunt groeien, ongeacht wie je bent, van wie je houdt of waar je vandaan komt. Wij creëren een gemeente, die klaarstaat met raad en daad en met de ambities van haar burgers meebeweegt. We behouden en creëren ruimte voor de natuur - om in te ontspannen en om de 'longen van Nederland' te behouden – en economische kansen, nu en in de toekomst. Tot slot zetten we in op fijn, energieneutraal en veilig wonen voor iedereen.

Inhoud

Voorwoord	2
Inhoud	3
1. Fijn, veilig en betaalbaar wonen in Rhenen.....	4
Wat gaan we doen?	5
2. Samen in Rhenen	10
Wat gaan we doen?	12
3. Een gezonde en groene omgeving en economie	16
Wat gaan we doen?	19
Bijlage: onze visie op de verschillende kernen van Rhenen.....	23
Rhenen	24
Elst	24
Achterberg	25
Remmerden	26
De Nieuwe Meent	26

Leeswijzer

In dit programma beschrijven we onze visie op (de toekomst van) Rhenen. Dit doen we in 4 hoofdstukken, waarbij we ingaan op respectievelijk wonen, samenleven, natuur, economie en de 5 kernen die onze gemeente rijk is of gaat zijn. Elk hoofdstuk begint met een samenvatting van wat er in het stuk zal worden beschreven. Deze samenvattingen worden daarna verder uitgewerkt in perspectief op een bepaald onderwerp en de concrete plannen, die wij hebben voor Rhenen.

1. Fijn, veilig en betaalbaar wonen in Rhenen

Samenvatting

Rhenen streeft naar een leefbare, inclusieve gemeenschap waar duurzame woningbouw centraal staat. Net als veel andere gemeenten kampt Rhenen met een woningtekort dat verschillende groepen raakt, waaronder senioren, statushouders, gezinnen en jongeren. De gemeente wil hier actief mee aan de slag door 1.000 nieuwe woonplekken te creëren tussen 2026 en 2035, met een focus op sociale huur en duurzame, circulaire woningen. De ontwikkeling van de nieuwe wijk "De Nieuwe Meent" speelt hierin een belangrijke rol. Ook alternatieve mogelijkheden, zoals het ombouwen van leegstaande gebouwen en het bevorderen van woningdoorstroom, zijn hiervoor van groot belang.

Daarnaast zet de gemeente in op het verbeteren van bestaande woningen, door bijvoorbeeld vocht- en isolatieproblemen op te lossen, en ondersteunt ze burgers bij het vinden van passende woningen voor verschillende doelgroepen zoals ouderen. Binnen buurten en wijken wordt er extra aandacht geschonken aan groenvoorzieningen en openbare ruimte en er worden maatregelen genomen tegen leegstand en woonfraude.

Onze speerpunten:

- We gaan de woningnood te lijf. Wij pakken een actieve rol bij het realiseren van nieuwe woningen, in plaats van te vertrouwen op de markt. We gaan voor samenwerking, bijvoorbeeld met Rhenam. We bouwen voor alle doelgroepen, huur- en koopwoningen, maar zeker voor ouderen om zo de doorstroming te bevorderen.
- Voor nieuwbouw van woningen zetten we in op de Nieuwe Meent, die wat ons betreft tegen Veenendaal aan gebouwd moet worden. Zo kunnen we veel woningen bouwen en blijft het Binnenveld grotendeels ongeschonden.
- We ondersteunen woningverbetering, ook van particulieren. Iedereen heeft recht op een goede woning aangepast aan de huidige situatie van steeds warmere zomers en heftiger weersomstandigheden. Het verduurzamen van bestaande woningen is hoogst noodzakelijk om de energiekosten voor iedereen binnen de perken te houden.

Zowel op nationaal als gemeentelijk niveau is er sprake van een woningtekort. Dit is in Rhenen niet anders en wordt door eigenlijk door alle doelgroepen gevoeld. Van senioren, die passender zouden willen wonen, tot gezinnen die op zoek zijn naar meer leefruimte. Van jongeren, die uit huis willen om hun eigen leven op te gaan bouwen, tot aan statushouders, alleenwonenden en studenten. Er is behoefte aan koopwoningen en huurwoningen in alle categorieën. De vraag is groter dan het aanbod en dat heeft tot gevolg dat de prijzen van woningen blijven stijgen en het voor velen onmogelijk wordt om een stap te zetten op woongebied.

Tijd om te bouwen

De afgelopen jaren zijn er veel onderzoeken gedaan en veel plannen op papier gezet; nu is het tijd om te bouwen. De gemeente mag hierin niet achterover leunen, wij zien juist een actieve rol in de realisatie van die woningen. Het doel is duidelijk: woningen voor iedereen, tijd voor actie. Wat ons betreft hoeft een gemeente niet te verdienen aan de woonbehoeften van haar inwoners maar mag het haar zelfs geld kosten.

Het is niet voldoende om meer woningen te gaan bouwen in de bestaande wijken; er moet ook naar andere, aanvullende oplossingen worden gezocht. Onze gemeente kent natuurlijk veel beschermde natuurgebieden, veel multifunctioneel terrein waar niet onbeperkt gebouwd kan worden en er is veel ruimte nodig voor onze boeren om te extensiveren. Daarom kiezen wij voor een nieuwe locatie waar we veel woningen tegelijk kunnen bouwen, zonder dat dit ten koste gaat van veel andere functies: de Nieuwe Meent. Dit is een nieuwe wijk met nieuwe mogelijkheden, die (relatief) snel van de grond kan komen.

Andere oplossingen die wij zien voor het woningtekort zijn: woningdelen, woningsplitsen en het gebruik van leegstaande gebouwen als woonruimte.

Als gemeente is het belangrijk om zelf het voortouw weer te nemen, als het gaat om wonen, zodat we onafhankelijker te werk kunnen gaan, en niet alles aan de markt overlaten. Dit betekent vooraf afspraken maken, zelf een actieve positie innemen op de woningmarkt en de positie van woningcorporatie Rhenam versterken. We willen snel en voortvarend te werk gaan, zonder de kwaliteit uit het oog te verliezen. We zetten in op goede woningen, die een lang leven beschoren zijn en waar men zich thuis voelt, en op sterke buurten, waar gemeenschappen kunnen worden gevormd.

Wat gaan we doen?

Voor bestaande woningen zetten wij in op de volgende zaken:

1. We ondersteunen woningverbetering; iedereen heeft recht op een huis zonder schimmel, tocht, hitte of kou. We kijken samen met Rhenam waar deze problemen zich voordoen en hoe we samen kunnen werken om ze op een kosten-efficiënte manier op te lossen, bijvoorbeeld in de vorm van subsidie.
2. We helpen senioren, die willen verhuizen, om in hun eigen buurt een passende woning te vinden. Door hen op dit vlak (financieel) te ontzorgen, helpen we indirect ook gezinnen bij het vinden van een woning.
3. We ondersteunen wooninitiatieven voor ouderen zoals 'knarrenhofjes' zodat ouderen langer zelfstandig en onafhankelijk kunnen leven. Om dit soort projecten te ontwikkelen, werken we samen met woningstichtingen en zorgaanbieders.

4. We maken afspraken met projectontwikkelaars om mensen, die een grotere woning binnen de gemeente willen verlaten, een maand lang voorrang te geven op nieuw op te leveren appartementen.
5. We stimuleren woningdoorstroom, door bijvoorbeeld een verhuisvergoeding in te stellen en een verhuismakelaar aan te nemen. Daarbij stimuleren we woningdelen door bijvoorbeeld de regels voor inwoning en hospitaverhuur te versoepelen.
6. We maken afspraken met Rhenam en eigenaren van leegstaande gebouwen en kantoorpanden om te zetten naar woningen, zoals ook aan de Herenstraat in Rhenen is gebeurd.
7. We slopen de gedateerde flat aan de Lijsterberg en bouwen (meer) nieuwe woningen op deze locatie. We trekken samen op met woningcorporatie Rhenam.
8. We geven extra aandacht aan buurten die dat nodig hebben. We investeren in de openbare ruimte, met bijvoorbeeld voldoende groen, afvalbakken en bankjes om op te zitten. We maken hierover afspraken met Rhenam en andere verhuurders.
9. We maken bindende afspraken met Rhenam en andere verhuurders dat huisuitzettingen alleen nog mogelijk zijn bij criminele activiteiten en niet meer bij betalingsachterstanden. Het afsluiten van gas, water en licht wordt verboden.

Voor nieuwe woningen

De Nieuwe Meent

De Nieuwe Meent, een nieuwe kern in de gemeente Rhenen. Er is al veel over gesproken, in positieve en negatieve zin. Maar nu het ministerie de Nieuwe Meent heeft genoemd in de Nota Ruimte kan niemand er nog om heen.

Het is prettig wonen daar in de Nieuwe Meent. Tegen Veenendaal aan, dicht bij de natuur van de Utrechtse Heuvelrug en de weidsheid van het boerenland van het Binnenveld.

Het wordt een fijne wijk met zo'n 5000 woningen. Niet te groot, maar ook niet te klein, zodat de voorzieningen op peil zijn. Er komen voldoende winkels en scholen en ook de zorg is op niveau. Voor alles moet het een veilige wijk worden, waar je ook 's avonds zonder problemen over straat kunt.

Door een mix van hoog- en laagbouw, huur- en koopwoningen en grotere en kleinere woningen is er voor elk wat wils en ontstaat er een diverse, levendige gemeenschap.

Voor kinderen is het een prima woonplek, met veel groen en speelplekken. Voor autoverkeer hoeven ze niet bang te zijn. De wijk is autoluw en geparkeerd wordt er aan de rand van de wijk en, als het even kan, onder de grond.

De wijk houdt rekening met het veranderende klimaat. Door het planten van bomen voor schaduw bij hitte, het maken van wadi's om het water te bergen bij heftige buien.

De wijk is goed te bereiken. Met de trein, want er is een station. Met de fiets, want Rhenen en Veenendaal, ja zelfs Ede, liggen dichtbij. Met de auto, want de wijk ligt aan doorgaande wegen naar de A12 en de A15.

1. Er moeten minstens 1.000 woningen worden gebouwd tussen nu en 2035. We bouwen, waar dat nog kan, binnen onze kernen Achterberg, Elst en Rhenen. Voor de groei vanaf 2035 kiezen we voor bouwen in en aan De Nieuwe Meent; een nieuwe locatie voor woningbouw.
2. We zetten in op bouwen voor alle doelgroepen en besteden tegelijkertijd aandacht aan het feit dat er hoge nood is aan sociale huurwoningen. We zetten daarom in op minimaal 40 procent sociale huurwoningen als onderdeel van onze totale woningvoorraad.
3. We bouwen kleine verzamelingen van maximaal 20 flexwoningen op verschillende plekken in de gemeente, zoals dit aan de Binnenweg bij Rhenen is gebeurd, om de directe woningnood onder jongeren te verlichten. Ook creëren we een regeling, die jongeren en jonge gezinnen ondersteunt bij het vinden van een huis in Rhenen, zodat zij niet weg hoeven te trekken.
4. We gaan direct aan de slag met de opvang van asielzoekers in kleinschalige azc-locaties (100 tot 200 bewoners), waarbij we onze burgers actief betrekken.

Statushouders helpen we aan een woning om een leven op te kunnen bouwen en integratie in de Nederlandse samenleving mogelijk te maken.

5. We bouwen levensloopbestendige woningen waar je op een fijne manier oud kunt worden en waar je ook kunt wonen als je minder mobiel bent of zorg nodig hebt. We ontwikkelen woonvormen, die tussen volledig zelfstandig wonen en het verzorgingstehuis inzitten. Denk aan bijvoorbeeld knarrenhofjes of aan locaties voor 24-uurszorg, die we in Rhenen en Elst nog missen.
6. We staan toe dat er tijdelijke (pre-)mantelzorgwoningen naast en achter bestaande woningen kunnen worden gebouwd.
7. We ondersteunen wooncoöperaties, waarin groepen mensen gezamenlijk woningen bouwen, bijvoorbeeld door middel van financiering of advies.
8. We betrekken omwonenden en woningzoekenden bij de bouw van nieuwbouwprojecten.
9. We zorgen dat nieuwe woningen bestand zijn tegen het veranderende klimaat, bijvoorbeeld in de vorm van toenemende hitte en droogte, zware regenval of bodemdaling, door te werken aan goede isolatie, waterafvoer en de groenvoorziening.
10. De armste wijken zijn vaak de warmste wijken, door het ontbreken van groen in de buurt. Hier geven we voorrang aan de zogeheten regel 3-30-300. Dit houdt in dat je vanuit je raam thuis of op werk minstens drie volwassen bomen ziet, de buitenlucht met minstens 30 procent is bedekt met een bladerdak en er binnen 300 meter van huis of werk een park of plantsoen aanwezig is.
11. We bouwen circulaire, natuur-inclusieve en goed geïsoleerde woningen, om onze afvalstromen te beperken en ruimte te maken voor insecten en vogels.
12. We geven Rhenen een grotere rol bij het ontwikkelen van woningen die tussen de sociale huur en de vrije sectorhuur zitten en staan garant voor leningen, die dit mogelijk maken.
13. We voorkomen stilstand en grondspeculatie; als er een omgevingsvergunning verleend wordt, moet er binnen vijf jaar gestart worden met de bouw.
14. We houden grond in onze gemeente zoveel mogelijk in publieke handen en kopen zelf als gemeente ook aan. Zo kunnen we sturen op kostenefficiëntie en kunnen we meebeslissen over de samenstelling en duurzaamheid van onze nieuwbouw.

Voor groene en leefbare buurten

1. We investeren extra in welzijnswerk, buurthuizen en de bibliotheek. We staan voor gelijke kansen voor iedereen en bestrijden kansenongelijkheid actief.

2. We gaan in overleg met winkels en andere voorzieningen over de versterking van hun positie en stimuleren de vestiging van nieuwe winkels en voorzieningen, zoals aan de Valleiweg in Rhenen.
3. We gaan leegstand tegen met een leegstandverordening voor zowel woningen als winkelpanden en horeca, om zo een levendige buurt te behouden.
4. We maken ons sterk voor het behoud en het opknappen van ons cultureel erfgoed.
5. We knappen de vele paden en paadjes in onze kernen op zodat ze begaanbaar blijven voor jong en oud en een plezier zijn om te belopen. Waar mogelijk worden bankjes en afvalbakken geplaatst.
6. We onderhouden het bestaande groen in onze buurten beter en leggen nieuw groen aan, in overleg met onze bewoners. De herplantplicht van bomen nemen we serieus.
7. We regelen, in samenwerking met Rhenam, voor mensen die uit Beschermd Wonen komen goede huisvesting in Beschermd Thuis.
8. We strijden samen met Rhenam en particuliere verhuurders tegen woonfraude, zoals illegale onderhuur en (drugs)criminaliteit in woningen.
9. We creëren een aanpak om dakloosheid van arbeidsmigranten tegen te gaan en zetten actief in op fatsoenlijke huisvesting, die dient te voldoen aan het SNF-keurmerk.

2. Samen in Rhenen

Samenvatting

Met een combinatie van hulpverlening, preventie en maatschappelijke betrokkenheid bouwen we aan een sociale, hechte gemeenschap waarin iedereen zich thuis voelt. We streven ernaar een sociale en inclusieve gemeente te zijn, waarin iedereen kan meedoen, ongeacht hun achtergrond of situatie.

De gemeente wil hiervoor een sterke sociale basis bieden met goede zorg, kwaliteitsonderwijs, voldoende werkgelegenheid en veilige openbare ruimtes. Omdat vrouwen zich nog steeds niet veilig voelen in de openbare ruimte moet dit onderwerp, direct worden aangepakt. Uiteraard geldt dat ook voor andere groepen die onvoldoende zijn vertegenwoordigd. Door dicht bij de burger te staan en passende hulp te bieden, pakken we armoede, eenzaamheid en andere maatschappelijke problemen aan. Inwonersinitiatieven worden actief ondersteund en er wordt samengewerkt met lokale organisaties om eventuele problemen vroegtijdig te signaleren en aan te pakken. Daarnaast ligt onze focus op het versterken van sociale netwerken en het creëren van ontmoetingsplekken, die de verbondenheid en het gemeenschapsgevoel bevorderen.

We zetten in op het omarmen van de diversiteit in onze gemeente en het creëren van gelijkwaardigheid en inclusie door bijvoorbeeld actief te werken aan het tegengaan van discriminatie. We hebben bijzondere aandacht voor kwetsbare groepen, zoals jongeren in schulden, ouderen en mensen met een beperking. De gemeente wil de lokale democratie versterken door inwoners meer inspraak te geven - vooral de groepen die normaal gesproken minder gehoord worden.

Onze speerpunten:

- We stimuleren mensen langer gezond, fit en onafhankelijk te blijven, door middel van investeren in een gezonde leefomgeving, goede informatievoorziening en vroege signalering. Daarmee voorkomen we (chronische) ziekten zoveel mogelijk. We zetten in op preventie en pakken lichte klachten aan voordat ze erger worden.
- We ondersteunen initiatieven die de sociale cohesie bevorderen, zoals bijvoorbeeld projecten als Buurtgezinnen en Voorzorgcirkels. Zo maken we onze samenleving *samenredzaam*, in plaats van *zelfredzaam*.
- We voeren een ambitieus emancipatiebeleid om gelijke rechten en sociale acceptatie te bevorderen. Daarbij pakken we antisemitisme, moslimhaat, racisme, lhbt+ en vrouwenhaat aan.

Zonder elkaar zijn we nergens. Samenleven met de mensen om ons heen geeft ons zekerheid, voldoening en een gevoel van verbondenheid. Dat begint vlakbij met de mensen, die direct om ons heen staan: onze burens, vrienden en kennissen. Net zo

belangrijk zijn de voorzieningen in de buurt: een bekende huisarts, een fijne ontmoetingsplek, een speeltuin en goede scholen. Als je daarop kunt rekenen, dan creëert dat vertrouwen, wat de basis is van een fijn bestaan.

Over de afgelopen jaren verdwenen faciliteiten, ontmoetten mensen elkaar steeds minder en nam de eenzaamheid toe en het vertrouwen af. Populistische politici zetten groepen tegen elkaar op en verdraagzaamheid verdween. De overheid trok zich steeds meer terug uit de samenleving en we bevinden ons momenteel in een geïndividualiseerde economie die enkel lijkt te draaien om meer, meer, meer.

Wij willen dit tegengaan door te werken aan een sterke, zorgzame en sociale gemeente, die als vertrekpunt het principe 'iedereen kan meedoen' neemt.

Initiatieven en inwoners

Rhenenaren dragen in het dagelijks leven al veel bij aan een socialer Rhenen. In de kernen Rhenen, Elst en Achterberg leveren vrijwilligers een belangrijke bijdrage aan uiteenlopende doelen en zijn er al veel mooie projecten gerealiseerd, zoals de Verteltas in de Buurtgarage, de denktank 'armoedebestrijding' of de ouderensoos in 't Bestegoed. Wat ons betreft versterken we deze kant van onze samenleving door bewoners de ruimte en ondersteuning te geven bij de uitvoering van hun ideeën, initiatieven en projecten. We willen onze inwoners aan de voorkant actiever betrekken, in plaats van passief af te wachten, en niet te veel inkaderen maar juist vertrouwen geven.

Goede voorzieningen en een betrokken gemeente

Wij geloven in een stevige basis voor iedereen, in de vorm van een passend inkomen, goede zorg, scholing en sport, betaalbaar openbaar vervoer en een veilige openbare ruimte. Dit zijn geen onderhandelbare extra's maar minimale zekerheden waar iedereen recht op heeft en die een harde voorwaarde zijn voor een sterke samenleving.

Ook in onze gemeente kan een deel van onze inwoners niet of nauwelijks rondkomen. Zij zijn in de overlevingsstand geraakt en kunnen niet meer vooruitkijken. Steeds meer mensen, met name jongeren, raken in de schulden en moeten mede daardoor dealen met stress of andere mentale klachten. En juist zij, die het hardst hulp nodig hebben, worden niet altijd bereikt met steun die er wel is. Daarom kiezen wij voor hulp die dicht bij de mensen staat; we gaan naar de mensen toe als zij dat nodig hebben en wachten niet totdat zij zelf het goede loket hebben gevonden.

Ook slaan we bruggen tussen verschillende uitdagingen, zoals armoede, eenzaamheid, opvoedproblemen en andere (psycho-)sociale problemen, om te voorkomen dat we verkokerd te werk gaan.

Het antwoord op het samenlevingsvraagstuk, waar ook de gemeente Rhenen mee te kampen heeft, is een gemeente die mensen vertrouwt, serieus neemt en samen met hen werkt aan oplossingen. Er zijn veel mogelijkheden om Rhenen nóg sterker, socialer en groener te maken, zoals inwoners betrekken voor wie er nu (nog) geen plek is op de werkvloer, door voorzieningen als taalles, jobcoaching en dagactiviteiten toegankelijk te maken voor iedereen.

Ook zorgen we voor goede opvang van een eerlijk deel van de mensen die in Nederland asiel aanvragen en helpen we statushouders zo snel mogelijk aan het werk te gaan. Bovendien betrekken we de steeds grotere groep gezonde ouderen bij onze gemeente, bijvoorbeeld in het onderwijs of de zorg in hun eigen omgeving.

Diversiteit, inclusie & samenleven

De bevolking van Rhenen is divers. In een tijd van toenemend wantrouwen en polarisatie is het belangrijker dan ooit dat de gemeente er voor iederéén is, ongeacht je geloof, cultuur, gender, leeftijd of seksuele oriëntatie.

Discriminatie pakken we hard aan door te werken aan een inclusieve gemeentelijke organisatie die echt van iedereen is. We zijn een sterke en vrije samenleving omdat we precies dat doen: samen leven. Dat betekent dat we elkaar accepteren en de ruimte geven, juist als we van elkaar verschillen.

Wat gaan we doen?

1. We gaan voor een gemeente, die inwoners benadert vanuit vertrouwen en hulp biedt met oog voor de menselijke maat en de persoonlijke situatie.
2. We gaan inwoners actief benaderen met laagdrempelige ondersteuning, zowel digitaal als fysiek.
3. We gaan samenwerken met scholen, sportclubs en andere maatschappelijke organisaties om armoede vroegtijdig te signaleren en aan te pakken.
4. We zetten in op multidisciplinaire teams, die veel verschillende soorten hulp kunnen bieden. Van jeugdhulp tot schuldhulp en van samen een toeslag aanvragen tot het regelen van een nieuwe wasmachine.
5. We bouwen aan goede buurt- of dorpsvoorzieningen die nauw samenwerken met scholen, jeugdhulp, schuldhulpverlening en andere instanties; zo bouwen we sterke gemeenschappen waar inwoners elkaar helpen en op elkaar letten.

Werk en inkomen

1. We zetten in op schuldenpreventie, door bijvoorbeeld voorlichting maar ook vroegtijdige signalering bij bijvoorbeeld betaalachterstanden.

2. We investeren in de uitgiftepunten van onmisbare spullen, zoals menstruatieartikelen of verzorgingsproducten, op scholen en in buurthuizen. We creëren ook meer voedselkastjes in Rhenen en Achterberg, zoals in Elst al staan.
3. We gaan direct geld storten aan inwoners die weinig te besteden hebben voor bijvoorbeeld kleding, schoolspullen of een nieuwe fiets. Ook zorgen we dat meer mensen die dit nodig hebben hiervoor in aanmerking komen.
4. We zetten in op een schuldenaanpak voor jongeren, waarbij de nadruk ligt op preventie. Komen jongeren toch in de schulden, dan zorgen we samen dat zij zo snel mogelijk schuldenvrij zijn en hun leven weer kunnen opbouwen. Daarbij schaffen we de verplichte zoektermijn van vier weken voor bijstandsaanvragers onder de 27 jaar af.
5. We zetten in op een schaal van dagbesteding aan de ene kant en volledig werk aan de andere kant, waarop je als inwoner makkelijk kunt bewegen. Zo kunnen mensen altijd werk doen dat bij ze past en makkelijk stappen vooruit en achteruit zetten, bijvoorbeeld door meer of minder uren te gaan werken.
6. We stimuleren projecten, die inzetten op werkgelegenheid voor statushouders. De gemeente bemiddelt om nieuwkomers zo snel mogelijk aan een betaalde werkplek te helpen.
7. We gaan, in samenwerking met andere gemeentes, lobbyen voor een hogere kwietscheldingsgrens van gemeentelijke belastingen.

Welzijn

1. We stimuleren mensen langer gezond, fit en onafhankelijk te blijven, door middel van investeren in een gezonde leefomgeving, goede informatievoorziening en vroege signalering. Daarmee voorkomen we (chronische) ziekten zoveel mogelijk. We zetten in op preventie en pakken lichte klachten aan voordat ze erger worden.
2. We halen, waar mogelijk, barrières tussen verschillende regelingen weg en begeleiden inwoners beter, zodat men niet meer verdwaald raakt in het ingewikkelde zorgstelsel. Ook zetten we in op zo min mogelijk hulpverleners per cliënt of gezin.
3. We zetten erop in dat chronisch zieken bij voorkeur een meerjarige indicatie krijgen binnen de Wmo. Zo zetten we in op meer zekerheid.
4. We zetten in op 'Housing First'. Daarmee wordt eigen woonruimte gezien als de eerste stap richting herstel, bij bijvoorbeeld verslavings- en psychische problematiek.
5. We ondersteunen initiatieven die de sociale cohesie bevorderen, zoals bijvoorbeeld projecten als Buurtgezinnen en Voorzorgcirkels. Zo maken we onze samenleving *samenredzaam*, in plaats van *zelfredzaam*.

6. We stimuleren werkgevers om aandacht te besteden aan laaggeletterdheid en ondersteunen medewerkers binnen de gemeente bij de herkenning en signalering hiervan. We zorgen voor makkelijk vindbare, laagdrempelige ondersteuning en taalscholing.
7. We investeren in onze bibliotheken.; de bibliotheek gaat laaggeletterdheid tegen én vormt een fijne ontmoetingsplek.
8. We stimuleren ontmoetingen tussen bewoners. We zorgen bijvoorbeeld voor voldoende ontmoetingsplekken in de wijk of in het dorp, zoals het buurthuis maar ook mooie pleinen of parken. We zorgen ervoor dat inwoners van deze plekken gebruik kunnen maken voor eigen initiatieven

Jeugd en jeugdzorg

1. We gaan werken met brugfunctionarissen op de basisschool. Die kunnen ouders, scholen en eventuele andere voorzieningen met elkaar verbinden om ervoor te zorgen dat gezinnen op tijd ondersteuning krijgen.
2. We benaderen jongeren, die hun opleiding verlaten zonder startkwalificatie, actief en bieden hen goede begeleiding. Wij zorgen ook dat leerplichtambtenaren meer ondersteuning bieden aan schoolverlaters en minder hameren op handhaving. Dit om te achterhalen wat er verder speelt in het leven van de jongere.
3. We zetten in op kleinschalige jeugdzorg, dicht bij huis. Zowel in de vorm van een woonvoorziening voor kinderen, die tijdelijk niet thuis kunnen wonen, als thuiszorg en jeugdhulp voor gezinnen in de buurt. We stoppen met gesloten jeugdzorg.

Sport en cultuur

1. We maken maximaal gebruik van buurtsportcoaches om zo veel mogelijk mensen in beweging te krijgen.
2. We ondersteunen gezinnen met minder financiële middelen in hun sportbehoeften. We bieden een gericht aanbod voor volwassenen, ouderen en kinderen en nemen blokkades om te sporten weg. Daarbij blijven we investeren in laagdrempelige, groene sportvoorziening om de hoek voor alle doelgroepen, waaronder kinderen en ouderen.
3. We investeren in een levendig cultureel veld, omdat kunst en cultuur onmisbare onderdelen zijn van een goed functionerende samenleving. Hierbij wordt expliciet rekening gehouden met de betaalbaarheid en laagdrempeligheid van initiatieven.
4. We zorgen ervoor dat kinderen en mensen met een laag inkomen gratis naar musea kunnen om de toegankelijkheid van kunst en cultuur te vergroten.

Inclusie

1. We zetten actief in op het verbeteren van de rechten en veiligheid van vrouwen. Zoals vastgesteld in het verdrag van Istanbul is het hierbij niet afdoende om een meldpunt te hebben maar vereist dit actief beleid. Hierbinnen neemt de gemeente een rol in het verzamelen van informatie, preventie en bewustwording, een integrale aanpak met oog voor slachtoffers, daders, kinderen en hun sociale omgeving en specifieke voorzieningen voor genderspecifiek geweld.
2. We voeren een ambitieus emancipatiebeleid om gelijke rechten en sociale acceptatie te bevorderen. Daarbij pakken we antisemitisme, moslimhaat, racisme, lhbt+ en vrouwenhaat aan.
3. We blijven het gesprek voeren binnen de gemeente over polarisatie, discriminatie en toenemende maatschappelijke spanningen.
4. We hebben de ambitie om een 'Dementievriendelijke gemeente' te worden, met dagbesteding voor mensen met dementie en een publieke ruimte die goed op hen is ingericht.
5. We verbeteren de toegankelijkheid van gemeentelijke gebouwen, voorzieningen en (digitale) informatie, zodat mensen met een beperking volledig mee kunnen doen in de samenleving.
6. We zorgen ervoor dat inwoners altijd menselijk contact kunnen zoeken met de gemeente en welzijnswerkers en dat dit niet enkel digitaal kan.
7. We zorgen dat de gemeente taal gebruikt, die iedereen kan begrijpen. Als je extra uitleg nodig hebt, is het duidelijk hoe en wanneer je langs kunt komen bij een balie van de gemeente.

Participatie

1. We versterken de lokale democratie door meer (soorten) mensen inspraak te geven. We zorgen ervoor dat ook de inwoners, waar we normaal gesproken minder van horen, zich uit kunnen spreken.
2. We zijn vaker in buurthuizen en bibliotheken aanwezig, bijvoorbeeld in de vorm van inloopspreekuren of inwonersbijeenkomsten. Dit gaan niet alleen over grote omgevingsplannen, maar ook over kleinere punten zoals parkeren in de buurt, het melden van overlast of het opvangen van regenwater.
3. We zijn er voor de inwoners van alle kernen. We wachten niet af maar gaan als gemeente actief naar de verschillende kernen toe, bijvoorbeeld met een mobiele balie.

3. Een gezonde en groene omgeving en economie

Samenvatting

Samen met inwoners en bedrijven werken we aan een toekomstbestendige gemeente, waarin zowel de natuur als de economie floreren. Onze gemeente staat voor de uitdaging van klimaatverandering, met warmere zomers, droogte en hevige regenval. Wij dragen daarom actief bij aan de transitie naar een duurzamer en gezonder Rhenen. Dit betekent dat we verduurzamingsmaatregelen, zoals isoleren, het aanleggen van zonnepanelen en het gebruik van groene energie, ondersteunen en zorgen dat iedereen mee kan doen aan deze transitie. We richten ons op verduurzaming van de bouw, natuurherstel in de regio en het verbeteren van de lucht- en waterkwaliteit. Daarnaast werken we aan het terugdringen van het gebruik van fossiele brandstoffen, met maatregelen zoals een verlaging van de snelheid in de bebouwde kom en een nadruk op veilig fietsverkeer.

Daarnaast is een groene economie essentieel voor een gezonde leefomgeving. We stimuleren bedrijven die zich richten op duurzaamheid en creëren ruimte voor lokale, circulaire initiatieven. Voor de verduurzaming van de gemeente zetten we in op hernieuwbare energie, circulaire economie en biodiversiteit. We verbeteren ook de verkeersveiligheid, met een focus op minder autoverkeer en meer ruimte voor voetgangers, fietsers en het openbaar vervoer.

Onze speerpunten:

- We hanteren in onze plannen voor mobiliteit het zogeheten STOMP-principe: stappen, trappen, openbaar vervoer, mobiliteit *as a service* en privéauto. Ofwel: we geven eerst voorrang aan voetgangers en vervolgens aan de fiets, het ov, taxi en deelauto en als laatste de privéauto.
- We leveren onze bijdrage aan de opwekking van hernieuwbare energie, bijvoorbeeld door te kijken naar meer zon-op-land waarbij akkers en grasland worden gecombineerd met zonnepanelen. Voor een goede mix mag wat ons betreft een windmolen ook niet ontbreken.
- We nemen maatregelen voor klimaatadaptatie, samen met de waterschappen. Dit betalen we uit de rioolheffing.

Onze zomers worden warmer, we hebben periodes van grote droogte en tegelijkertijd komt de regen steeds vaker met bakken uit de lucht. Het valt niet te ontkennen dat ons klimaat verandert. Met alle gevolgen van dien. Als gemeente moeten en kunnen we structureel bijdragen aan oplossingen voor deze uitdagingen.

Dit willen we de komende periode op zo'n manier doen dat iedereen mee kan in de transitie naar een schonere en gezondere omgeving. Onze lange termijnproblemen kunnen we alleen oplossen als mensen volop mee kunnen doen aan de samenleving. In Rhenen benaderen we deze vraagstukken daarom vanuit de inwoner: kunnen zij meekomen met de veranderingen die nodig zijn? En als dit niet het geval is: wat kunnen wij doen om hierin drempels te verlagen?

Eerlijke transitie

De mogelijkheden om te verduurzamen zijn, ook in onze gemeente, enorm. Denk bijvoorbeeld aan isolatie, zonnepanelen en buurtbatterijen. We moeten effectief en eerlijk zijn in de maatregelen, die we treffen, om de gevolgen van klimaatverandering voor onze inwoners op te vangen.

De achteruitgang van de natuur in de laatste 150 jaar is niet de schuld van één persoon, één industrie of één gebied. Het is ook geen probleem waar simpele oplossingen voor bestaan of waarbij mensen tegenover elkaar moeten komen te staan; dit erkennen we en nemen we serieus in onze aanpak.

Samen zijn we in staat om onze regio groeiend en bloeiend te maken en te houden. Wij zijn bereid die stappen te zetten en die maatregelen te nemen, bijvoorbeeld door te investeren in natuur-inclusieve landbouw en door financiële middelen op een impactvolle manier in te zetten. Hierbij investeren we in preventie en het betrekken van bedrijf en bewoner. Voorbeelden hiervan zijn het isoleren van woningen met de laagste energielabels en de hoogste energierekeningen of het opwekken van groene stroom in een energiecoöperatie.

Van A naar B

Om de opwarming van de aarde een halt toe te roepen, verminderen we zo snel mogelijk het gebruik van fossiele brandstoffen en wekken we groene brandstof op. We zijn ons ervan bewust dat dit voor onze gemeente een radicale omwenteling betekent, onder andere als het gaat om vervoer van mensen en goederen.

Concreet zien we dit zo: allereerst gaat de snelheid in de bebouwde kom omlaag naar 30 kilometer per uur. Dit is niet alleen goed voor de veiligheid van onze kinderen en ouderen, maar zorgt ook voor een lagere uitstoot.

Daarnaast geven we in de openbare ruimte voorrang aan de wandelaar, fietser en het openbaar vervoer ten opzichte van de auto. Nieuw in gebruik te nemen gebieden richten we daarop in. Bestaande ov-verbindingen verbeteren we en het doorgaande verkeer houden we zo veel mogelijk buiten de kernen. Vooral voor de N225 en het sluipverkeer van de N233 en het Binnenveld is dit een uitdagend vraagstuk.

Tot nu toe zijn beloften om voorrang te geven aan het fietsverkeer loos gebleken, wat betekent dat de veiligheid van fietsers in het geding komt. Hierop moeten we zo snel mogelijk ingrijpen; met het verminderen van de snelheid willen we de gevaarlijkste punten direct aanpakken. Op de langere termijn maken we serieus werk van veilige doorgaande fietsroutes.

Gezonde leefomgeving

Binnen de bebouwde kom gaan we structureel vergroenen, bijvoorbeeld door verschillende soorten bomen te planten, bloembakken te plaatsen en bermen te laten groeien. We stimuleren (de aanleg van) tegelvrije tuinen, groene daken/gevels en duurzaam watergebruik en versterken de handhaving op milieuregels, bijvoorbeeld door deel te nemen aan project Heuvelrugtuinen. Het resultaat is een gezonde, leefbare omgeving waar iedereen plezier van heeft.

Buiten de bebouwde kom geven we prioriteit aan natuurherstel en het cultuurlandschap van onze gemeente. Dit lukt alleen als we samenwerken met de boeren en grondeigenaren binnen onze gemeente. We zorgen ervoor dat de bodem- en waterkwaliteit vooruitgaat, de biodiversiteit stijgt, het gebied aantrekkelijk blijft voor weidevogels én dat boeren perspectief krijgen op een structureel gezond bedrijf. Zo werken we aan een vitaal platteland waar mens én natuur gezond samenleven.

Wat ons betreft pakken we de luchtvervuiling in onze gemeente direct aan en investeren we in duurzame en gezonde manieren om naar je werk, school of sportclub te gaan. Om te beginnen, door te zorgen dat je daarheen kunt lopen of fietsen of er anders met het openbaar vervoer kunt komen.

Groene economie

Een gezonde omgeving vraagt om een groene economie. Veel inwoners en bedrijven zijn al begonnen om de nieuwe economie, die we nodig hebben, vorm te geven. Wij stimuleren dit en willen dit voor iedereen toegankelijk maken. Om te beginnen door plekken te creëren waar duurzaam wordt gewerkt, denk aan een levendige, autoluwe en bereikbare binnenstad waar het aantrekkelijk is om je als mkb'er te vestigen of een groengebied waar lokale boeren duurzame landbouw en natuurbeheer combineren. We streven naar lokaal eigenaarschap waarbij degenen uit de buurt die het werk doen, ook de belangrijke beslissingen nemen, samen met de gemeente.

Voor de ontwikkeling en verduurzaming van de economie hebben we méér groene stroom nodig. Daarom vinden we dat de aansluitingen die er zijn eerst naar woningen en naar de lokale, groene economie moeten gaan. Verder gaan we netbeheerders helpen om op te schalen, versnellen we de aanleg van kabels en elektriciteitshuisjes en stimuleren we lokale elektriciteitsopwekking, groene energie en het gebruik hiervan. Tot slot werken we aan een circulaire economie, die zuinig omspringt met grondstoffen.

Wat gaan we doen?

1. We zetten de transitie naar aardgasvrij wonen voort en versnellen waar mogelijk. De gemeente maakt in 2026 bekend welke wijken vóór 2035 van het aardgas af gaan. Hierbij geldt dat dit alleen kan als dit voor iedereen betaalbaar is.
2. We zetten buurtklusbedrijven in voor inwoners, die het zich niet kunnen veroorloven om hun huis te isoleren, en delen isolatiemateriaal uit. Daarbij gaan we met energiecoaches langs de deuren om inwoners te wijzen op de bestaande mogelijkheden tot besparing op de energiekosten. We beginnen hiermee in de wijken waar de nood het hoogst is.
3. We zetten vaart achter de uitvoering van de Regionale Energiestrategie voor de opwekking van groene energie. Bij nieuwe initiatieven hieromtrent bevorderen we lokaal eigenaarschap, onder meer door de inzet van maatschappelijke tenders.
4. We behouden de vergroening van de buurt als speerpunt.
5. We houden er bij ruimtelijke ontwikkelingen rekening mee dat er in de toekomst heftiger weer voorspeld wordt. We zorgen er bijvoorbeeld voor dat zware regen afgevoerd kan worden zonder schade aan gebouwen, natuur of landbouw.
6. We behouden de subsidies voor inwoners die hun tuin en dak vergroenen en we breiden deze uit waar mogelijk.
7. We nemen maatregelen voor klimaatadaptatie, samen met de waterschappen. Dit betalen we uit de rioolheffing.
8. We breiden de meetnetwerken voor luchtkwaliteit uit, om zo meer inzicht te krijgen in luchtvervuiling, bijvoorbeeld rond de N-wegen, en om gerichte maatregelen te kunnen nemen.
9. We monitoren en beschermen de waterkwaliteit. Samen met de waterschappen controleren we bijvoorbeeld extra op afvalstromen en -lozingen in het oppervlakte- en grondwater.
10. We wijzen inwoners er actief op wat de gevolgen zijn van houtstook. De stookwijzer wordt hierbij bindend.
11. We zetten in op het dubbel gebruik van eventuele zonnepanelen, waarbij de grond onder de panelen ook gebruikt kan worden, en maken goede afspraken over het investeren in biodiversiteit en natuurwaarden.

Veilig en gezond vervoer

1. We hanteren in onze plannen voor mobiliteit het zogeheten STOMP-principe: stappen, trappen, openbaar vervoer, mobiliteit *as a service* en privéauto. Ofwel: we geven eerst voorrang aan voetgangers en vervolgens aan de fiets, het ov, taxi en deelauto en als laatste de privéauto.
2. Openbaar vervoer (ov) is een belangrijke publieke voorziening. We zetten ons – samen met de provincie – in voor betaalbaar en frequent ov. Daarbij zorgen we ervoor dat alle kernen met het ov bereikbaar zijn.
3. Waar dat kan richten we onze straten in met voorrang voor wandelen en de fiets en minder autoverkeer. Bij nieuwbouw hanteren we een lagere parkeernorm.
4. We willen auto's van bezoekers zoveel mogelijk weren uit de stads- en dorpscentra. Daarom komen er meer parkeerplaatsen aan de rand van Rhenen. Voor Elst en Achterberg mikken we erop om doorgaand verkeer en sluipverkeer uit het centrum en weg van de scholen te houden.
5. De vrachtauto wordt uit de centra van Rhenen, Elst en Achterberg geweerd, met uitzondering van bestemmingsverkeer.
6. We willen de verkeersveiligheid verbeteren. We zorgen er daarom onder andere voor dat de maximumsnelheid omlaag gaat waar nodig.
7. We werken, samen met de provincie, aan de doorstroming van belangrijke wegen binnen onze kernen en controleren strenger op de bestaande verboden, zoals de snelheidslimieten binnen de bebouwde kom.
8. We pakken onveilige (oversteek)plaatsen voor voetgangers en fietsers in onze gemeente aan.
9. We verlagen de maximumsnelheid binnen de bebouwde kom naar 30 km/uur op wegen waar geen gescheiden fietspad is en passen de weg daar op aan. 50 km/uur kan alleen worden toegestaan als uitzondering en als de veiligheid voor fietsers en voetgangers is gewaarborgd.

Groene en duurzame bedrijvigheid

1. We stimuleren bedrijven om samen te werken in energiehubbs en zo netcongestie tegen te gaan.
2. We stimuleren bedrijvigheid, waarbij werk wordt gemaakt van de toekomst: we geven voorrang aan de komst van nieuwe bedrijven, die versneld afstappen van fossiele energiebronnen.
3. We maken met ondernemers(organisaties) een plan over hoe zij zo efficiënt mogelijk af kunnen stappen van fossiele brandstof.

4. We werken nauw samen met het bedrijfsleven, onderwijsinstanties en andere overheidsinstellingen aan de werkgelegenheid van de toekomst.
5. We staan reclame voor zaken als gokken, vliegen en fossiele industrieën niet meer toe op de openbare weg, om zo de commercialisering op straat een halt toe te roepen.
6. We denken na over alternatieven voor het 'traditionele' oud en nieuw zoals een centrale vuurwerk- of lichtshow, carbidschieten of andere festiviteiten.

Hergebruik grondstoffen

1. We zetten ons op alle mogelijke manieren in voor een zuinig en circulair gebruik van grondstoffen.
2. We spannen ons in om zo snel mogelijk te voldoen aan de Europese doelstellingen van 60 procent recycling van huishoudelijk afval in 2030. We verbeteren de gescheiden inzameling van onder meer groente-, fruit- en tuinafval, papier, metaal, plastic, glas, elektronische apparatuur, textiel, luiers en gevaarlijke afvalstoffen. Ook scherpen we het toezicht aan op de afvalscheiding van bedrijven.
3. We voeren het diftar (tariefdifferentiatie) in voor de afvalinzameling, zodra dit mogelijk is, waarbij huishoudens een lagere afvalstoffenheffing betalen naarmate ze minder ongescheiden restafval aanbieden.
4. We breiden het circulair inkopen binnen de gemeente uit en hanteren de circulariteitscriteria.
5. We werken aan het opzetten van circulaire ambachtscentra die de functies van de milieustraat, kringloopwinkel en reparatiewerkplaats combineren.

Groene omgeving

1. We verbeteren de kwaliteit van het landschap. In de buitengebieden gaan we bijvoorbeeld heggen, beken en houtwallen herstellen.
2. We bevorderen de biodiversiteit in landelijke gebieden, bijvoorbeeld door boeren te stimuleren om akkerranden in te zaaien met bloemen en zo landbouw met natuur te combineren.
3. We verbeteren dierenwelzijn. Alle huisvesting voor landbouwdieren moet voldoen aan de hoogste normen voor dierenwelzijn en volksgezondheid.
4. We zorgen ervoor dat recreatie, natuurbehoud en landbouw hand in hand kunnen gaan bijvoorbeeld door het aanleggen en gebruiken van klompenpaden en het creëren van voldoende hersteltijd voor de natuur na recreatie.
5. We leveren onze bijdrage aan de opwekking van hernieuwbare energie, bijvoorbeeld door te kijken naar meer zon-op-land waarbij akkers en grasland

worden gecombineerd met zonnepanelen. Voor een goede mix mag wat ons betreft een windmolen ook niet ontbreken.

6. We maken gebruik van braakliggend terrein, leegstaande loodsen en andere bebouwing die niet actief gebruikt wordt, voor startende ondernemers en lokale activiteiten.

Bijlage: onze visie op de verschillende kernen van Rhenen

Samenvatting

In Rhenen is woningbouw cruciaal om de stad levendig en aantrekkelijk te houden, vooral voor jongeren. Gezien de beperkte bouwlocaties kiezen we, waar mogelijk, voor hoogbouw tot acht verdiepingen en zorgen we voor een diverse woningmix. Daarnaast pakken we de verkeersdrukte aan met een integraal verkeersplan, waarin we de snelheid op alle gemeentelijke wegen beperken tot 30 km/uur en sluipverkeer uit het centrum weren. Ook verbeteren we de fietsinfrastructuur, met onder andere een fietsbrug over het Spoorgat om de drukke kruispunten te vermijden.

In Elst werken we samen met bewoners en de Dorpsvereniging om het centrumplan te versnellen en nieuwe woningbouwprojecten te realiseren, zoals op het voormalige defensie terrein Zwijnsbergen. Ook in Elst pakken we de verkeersveiligheid aan met een verkeersplan en vrijliggende fietspaden op de doorgaande weg.

Op Remmerden gaan we voor verduurzaming en hoogwaardige werkgelegenheid voor onze eigen inwoners. We zoeken samenwerking met bestaande en nieuwe bedrijven en zetten ons in om drempels weg te nemen.

In Achterberg focussen we ons op het verbeteren van de ruimtelijke ordening, met oog voor zowel woningbouw als natuurbehoud, en gaan we intensiever samenwerken met boeren om stikstofuitstoot en grond- en waterkwaliteit te verbeteren.

Ten slotte ontwikkelen we de Nieuwe Meent, die eerder in dit programma aan de orde gekomen is.

De gemeente kent drie kernen en industrieterrein Remmerden. Elk heeft z'n eigen karakteristieken en problematiek, vandaar dat we hier aan alle vier aandacht besteden.

De Nieuwe Meent wordt in onze ogen de vierde kern van de gemeente.

Bij het bespreken van de kernen gaat het over woningbouw, verkeer, ruimte. Andere thema's zijn minder kerngebonden, vandaar. Overigens geldt dit niet voor Elst. De mogelijke komst van een azc heeft hier zoveel losgemaakt dat er in de komende raadsperiode zeker aandacht voor moet komen.

Rhenen

Woningbouw

Voor Rhenen is woningbouw, nog meer dan voor Elst en Achterberg, van groot belang. De bevolking vergrijst in rap tempo, maar door een gebrek aan geschikte woningen kunnen ouderen die dat willen niet verhuizen binnen de stad. Met als gevolg dat jongeren gedwongen moeten vertrekken.

Nieuwbouw is het devies, in de juiste mix. Voor ouderen, maar ook voor jongeren, gezinnen, zorgbehoevende buurtgenoten en nieuwe Nederlanders. Zo hou je de kern levendig en gezond en hoeven jongeren niet te vertrekken.

Veel bouwlocaties zijn er echter niet; vandaar dat we spaarzaam omgaan met de beschikbare grond en soms kiezen voor hoogbouw tot maximaal acht verdiepingen.

Verkeer

Dagelijks merken in Rhenen de gevolgen van de verstoppingen op de provinciale wegen die Rhenen doorkruisen. Om sluipverkeer door onze woonwijken te tegen te gaan, maken we een integraal verkeersplan voor Rhenen.

Het belangrijkste onderdeel van dit plan is om de snelheid op alle gemeentelijke wegen terug te brengen naar maximaal 30km/uur. Ook gaan we verkeer uit het centrum weren, met uitzondering van bestemmingsverkeer. Verkeer dat richting de A15 of de A12 moet, leiden we zo veel mogelijk weg van de kruising bij het viaduct. We kijken naar het Paardenveld en de N416 bij Elst om dit mogelijk te maken. Verkeer dat via het Paardenveld omhoog gaat of via de N416 wordt afgeleid hoeft niet door de binnenstad. Daarbij blijven we natuurlijk druk houden op de herontwikkeling van de Rijnbrug.

Wij geloven dat dit verkeersplan ervoor gaat zorgen dat de binnenstad aantrekkelijker wordt voor bezoekers en dat is, behalve voor onze inwoners en de leefbaarheid in de binnenstad, ook goed voor de middenstand.

Daarbij moet de fiets pakken makkelijker en veiliger worden in Rhenen. Hier willen we aan werken door fietspaden en oversteekplaatsen te verbeteren en een fietsbrug over het Spoorgat te ontwikkelen, zodat fietsers de drukke kruispunten bij het viaduct en de Achterbergsestraatweg kunnen vermijden.

Elst

Centrumplan & woningbouw

Samen met de bewoners van Elst willen we tempo maken met de uitvoering van het centrumplan Elst. Om de geplande nieuwbouw in het centrum zo goed mogelijk in de bestaande situatie in te passen, zal er nog een slag op dit plan gemaakt moeten

worden. Hierbij zoeken wij nadrukkelijk de samenwerking met de Dorpsvereniging Elst. Bij het centrumplan houden we er rekening mee dat inwoners in Elst hun dagelijkse boodschappen kunnen blijven doen.

Op dit moment liggen er teveel (mogelijke) woningbouwprojecten stil in Elst. We willen daarom haast maken met de ontwikkeling van bijvoorbeeld het oude dorpshuis, het terrein van de 'Woudmees' en met de ontwikkeling van het voormalig defensie terrein Zwijnsbergen (MOB-complex).

Verkeer

De verkeerssituatie in Elst is onveilig en ongezond. Daarom maken we ook voor Elst een integraal verkeersplan, in overleg met de provincie. De verkeersdruk op de provinciale weg zal verminderd moeten worden, met name als het gaat om vrachtverkeer. Net als bij Rhenen kijken we ook hier naar de N416. Verder moet er beter worden gehandhaafd op de maximumsnelheid, liefst met flitsers, en moeten fietsers beter beschermd worden. We moeten hier naar vrijliggende fietspaden.

Achterberg

Verkeer

Het sluipverkeer door Achterberg is ons al jaren een doorn in het oog. Vooruitgang kan worden geboekt door te werken aan de doorstroming van het verkeer op de provinciale wegen door Rhenen. Samen met de provincie zetten we hierop in.

Ruimte

In en rond Achterberg komen verschillende ruimtelijke vraagstukken samen: hoe zorgen we voor voldoende woningen? Hoe kunnen we voldoende ruimte creëren voor extensivering van de landbouw én voor het behoud van de natuur en het landschap? En hoe kunnen we actief inzetten op verbetering van de biodiversiteit? Hoe gaan we om met bestaande bedrijvigheid, zoals een geitenboerderij, in relatie tot de bouw van nieuwe woningen? Deze en ander vragen maakt de ruimtelijke inrichting in en om Achterberg tot een uitdagend vraagstuk.

We maken duidelijke afspraken om versnippering de natuur rond Achterberg met hier en daar plukjes woningen te voorkomen. We zetten in op nieuwbouw van woningen en gaan in gesprek met de boeren in het Binnenveld over extensivering, over manieren waarop de stikstofuitstoot kan worden verminderd en over hoe de waterkwaliteit kan worden verbeterd. Direct, maar ook via hun belangenorganisaties als de LTO.

Incidenteel kopen we grond op en gebruiken dit om onze doelen te bereiken zoals het verbeteren van de natuur en biodiversiteit, het creëren van woonplekken en het verminderen van het gifgebruik in de landbouw.

Remmerden

Ondernemen & verduurzamen

Hoewel Remmerden een mooi bedrijventerrein biedt, kan dit efficiënter worden ingezet. Bijvoorbeeld door met bedrijven samen te werken die voor hoogwaardige werkgelegenheid zorgen, zodat inwoners van Rhenen ook in Rhenen zelf aan de slag kunnen.

Daarbij helpen we de ondernemers van Remmerden graag te verduurzamen door samen met de provincie en netbeheerders bestaande drempels weg te nemen.

De Nieuwe Meent

De Nieuwe Meent, een nieuwe kern in de gemeente Rhenen. Er is al veel over gesproken, in positieve en negatieve zin. Maar nu het ministerie de Nieuwe Meent heeft genoemd in de Nota Ruimte kan niemand er nog om heen.

Het is prettig wonen daar in de Nieuwe Meent. Tegen Veenendaal aan, dicht bij de natuur van de Utrechtse Heuvelrug en de weidsheid van het boerenland van het Binnenveld.

Het wordt een fijne wijk met zo'n 5000 woningen. Niet te groot, maar ook niet te klein, zodat de voorzieningen op peil zijn. Er komen voldoende winkels en scholen en ook de zorg is op niveau. Voor alles moet het een veilige wijk worden, waar je ook 's avonds zonder problemen over straat kunt.

Door een mix van hoog- en laagbouw, huur- en koopwoningen en grotere en kleinere woningen is er voor elk wat wils en ontstaat er een diverse, levendige gemeenschap.

Voor kinderen is het een prima woonplek, met veel groen en speelplekken. Voor autoverkeer hoeven ze niet bang te zijn. De wijk is autoluw en geparkeerd wordt er aan de rand van de wijk en, als het even kan, onder de grond.

De wijk houdt rekening met het veranderende klimaat. Door het planten van bomen voor schaduw bij hitte, het maken van wadi's om het water te bergen bij heftige buien.

De wijk is goed te bereiken. Met de trein, want er is een station. Met de fiets, want Rhenen en Veenendaal, ja zelfs Ede, liggen dichtbij. Met de auto, want de wijk ligt aan doorgaande wegen naar de A12 en de A15.